

Nemocniční lékárenství v roce 2017

Nemocniční lékárenství v posledních letech prochází dosti bouřlivým vývojem a myslím, že rok 2017 nebude výjimkou. V návaznosti na novelizaci zákona se bude měnit specializační vzdělávací program a vstoupíme do nového systému nástavbového oboru. Formální změny by se pro nás měly stát výzvou k hlubšímu zamyšlení nad obsahem specializačního vzdělávání a jeho strukturou, aby reflektovalo vývoj odborné náplně nemocničního lékárenství. Vedle tradičního pojetí a obsahu, jako je příprava sterilních a nesterilních lékových forem, zásobování nemocnice léčivy, farmakoekonomika v rámci nemocnice, zajišťování jakosti v oblasti léčiv a řady dalších, se před námi otevírá celá řada výzev, která povede k dalšímu prohloubení provázanosti provozu nemocničních lékáren a klinických pracovišť. Jde třeba o otázku eHealth a mHealth, nebo lépe o všechny ICT mající vliv na bezpečí farmakoterapie, od specializovaných softwarů pro management chemoterapií po bedside scanning systémy, abych uvedl jen dva příklady. Pro správné zpracování, nasazení a využívání těchto systémů je kritické, aby v týmech, majících je na starosti, měli nemocniční lékárníci významnější slovo. Z tohoto příkladu je myslím patrné, že farmaceuti, jak nemocniční, tak kliničtí, budou v nemocnicích stále častěji členy interdisciplinárních týmů. To je na jednu stranu velká výzva a příležitost, na druhou stranu

i určitá hrozba – nebudeme-li na tyto nové činnosti připraveni, hrozí nám, že naše místo zaberou jiné profese. Vedle nových obzorů je pro nemocniční lékárníky stálou náplní i zvyšování kvality v tradičních sférách naší práce. V příštích letech budeme pracovat na implementaci vyšších kvalitativních standardů při přípravě léčiv, a to zejména u všech systémových lékových forem. S tím jsou spojeny i vyšší nároky na jistě kvality – já osobně očekávám, že v budoucnu bude minimálně ve větších nemocničních lékárnách opět růst význam "kvalitářů", kteří budou mít dohled nejen nad prací lékární, ale kvalitativní hlediska je budou zajímat i jinde v nemocnici.

O tom, jak by měla role farmaceutů v nemocnicích vypadat, hovoří jasně Evropské statementy nemocničního lékárenství [1]. Jejich implementace do praxe je nyní klíčovým projektem Evropské asociace nemocničních lékárníků (EAHP), a spolu s ním i hlavním cílem Sekce nemocničních lékárníků jako reprezentanta naší profese v ČR. Jde o projekt dlouhodobý a v cestě stojí mnoho bariér. Ty budeme schopni překonat, pokud budeme mít jako obor k dispozici dostatek kvalifikovaných a obětavých kolegů a kolegů – čímž se vracím zpět na začátek své úvahy.

Velmi prospěšnou se pro další rozvoj nemocničního lékárenství ukazuje mezinárodní spolupráce zejména v rámci EAHP. Kromě jiného má každý rok

několik našich kolegů možnost se účastnit seminářů s rozličnou tematikou, fungujících na platformě "teach a teacher". Získané znalosti jsou pak předávány dál na tuzemských vzdělávacích akcích. Velmi nadějně se jeví zásadní aktivita EAHP, a to zavedení vzájemně uznávatelné specializační platformy v EU, tzv. Common Training Framework. SNL má v tomto projektu významné zastoupení a věřím, že Česká republika k platformě v pravý čas přistoupí.

Nových výzev a problémů je před nemocničními lékárníky celá řada. Některé s naší profesí přímo nesouvisí, ale velmi nás zatěžují, jiné mohou reálně prospět zdraví a bezpečnosti našich pacientů. V době psaní tohoto úvodníku není zřejmé, zda budeme mít vládu, jak dopadne zákon o univerzitních nemocnicích, jestli a jak se bude novelizovat vyhláška o správné lékárenské praxi, kdy vzniknou nové akreditační komise atd. Jsem nicméně přesvědčen, že neklidnou dobu zvládneme. Za poslední čtvrtstoletí se díky práci našich kolegů postavily pevné základy naší odbornosti. Nemocniční lékárenství má zdravé jádro kolegů, kteří mají svou práci rádi, rozumí jí, pracují na sobě a jsou ochotni pro naši profesi udělat něco nad rámec svých běžných povinností. A to je velká naděje do budoucna. Přeji Vám pěkné léto.

PharmDr. Petr Horák

1. Ann., The European Statements of Hospital Pharmacy. Eur J Hosp Pharm, 2014; 21(5): p. 256–258.